

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A kutyafuttatók létesítésének jogszabályi háttere birtokvédelmi és állatvédelmi kitétekkel

Szerző:

dr. Nagy Csilla

a Magyar Birtokvédelmi Szövetség főtitkára

a Bojtár Bojtár, Telefonos Állatvédelmi Jogsegélyszolgálat Egyesület tanácsadója

Budapest, 2021, December 28.

Napjainkban egyre inkább tendencia a városi lakosság kiköltözése az agglomerációba¹, akik pedig már régebb óta itt laknak, megtapasztalják, ahogy rendeltetést váltanak az addig zöld területek, és egyre több olyan ház épül a kiköltözők részére, amelyek sokkal inkább csak nevükben kertés házak, mint funkcióikat tekintve. Sok esetben az udvar apró mérete ugyanis megteremti pl. a kertészkedés lehetőségét, ugyanakkor a kinti kutyatartásnak sem a méretét, sem a szomszédok közelségét tekintve nem kedvez.

A zöld területek csökkenésével, a “minimálkertek” megjelenésével egyre több helyen felmerül az igény olyan helyek kialakítására, ahol az ebeket nagyobb területen és a jogszabályokat nem sértve szabadon lehet engedni, miután a vonatkozó állatvédelmi jogszabályok szerint gyakorlatilag **nincs olyan terület, amely nem magánterület, és ahol a póráz használata mellőzhető**².

A kistelepüléseken egyfajta szokásjog alapján kialakultak ugyan olyan szabad területek, ahol a gazdik elengedik kutyáikat, azonban ezen zöldfelületeke folyamatosan beépülnek: a kutyások teret vesztenek.

A magasabb rendű jogszabályok egyelőre nem teszik az önkormányzatok kötelező feladatává kutyafuttatók kialakítását - elképzelhetőnek tartom, hogy ez a fenti körülmények miatt kialakuló társadalmi nyomásra változni fog - bár a fogalmat a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet használja, amikor kimondja: “belterület közterületén - kivéve az ebek futtatására kijelölt területet - ebet csak pórázon lehet vezetni.”

Amennyiben az önkormányzat kutyafuttató létesítésével kapcsolatosan hoz döntést, többféle szempontot figyelembe kell vennie.

Egy futtatónak a kialakítása egyszeri anyagi terhet, a fenntartása folyamatos anyagi terhet jelent az önkormányzat számára. Ha a helyi képviselő-testület a létesítés mellett szavaz, az érintett területeket

¹https://novekedes.hu/ingatlan/annyian-koltoztek-a-budapest-kornyeki-telepulesekre-hogy-elhetetlenek-lettek?fbclid=IwAR2Vfn6k1NuTFeisC9DTcl4nhmrD6hmmDPX04Tiw-FCYPKzd_V594TkWt34

² Dr. Nagy Csilla: A kutyatartás írott és íratlan szabályai, Dunavarsányi Napló 2018/2.

legtöbb esetben a helyi építési szabályzatban jelöli ki³, ill. akad olyan önkormányzat, amely az ún. állattartási rendeletben vállal kötelezettséget a futtató létesítésére⁴ **A magasabb rendű jogszabályok nem határozzák meg, hogy hogyan legyen kialakítva a kutyafuttató, legyen-e pl. valóban körbekerítve a terület, így az önkormányzatoknak lehetősége van táblával kijelölt, ún. szabad kutyafuttatók kijelölésére ill. kerítés létesítése esetén rendeletben szabályozhatják a kerítés magasságát is⁵.**

Egyetlen olyan országos jogszabály van, amely a kutyafuttató tekintetében betartandó, és ez is csak akkor, ha körbe van kerítve: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) alapján "a kerítés kapuja a közterületre (kifelé) nem nyílhat."

Amennyiben a kialakítás során az önkormányzat a takarékos megoldás mellett dönt, a karbantartási munkálatokról a továbbiakban ez esetben is folyamatosan gondoskodnia kell. Kérdés, hogy a kutyafuttató létesítését és az ezzel járó rendszeres anyagi ráfordítást akkor is vállalja-e az önkormányzat - tudja-e vállalni - ha a kutyafuttató társadalmi támogatottsága nem jelentős.

Az anyagi terhek mellett azt is mérlegelni szükséges, hogy van-e **kedvező hely az adott településen a kutyafuttató kialakítására**, és ha igen, a település melyi részén. A kutyatartók természetesen az otthonukhoz minél közelebbi, belterületi ingatlanra gondolnak, másokat meg pontosan ez a közelség zavarna. Kérdés, hogy mennyire érdemes a település határmenti ingatlanjaiban gondolkodni, ahol futtató nélkül is általában szabadonengedik a kutyákat, ráadásul a kutyások adott esetben el sem jutnak odáig, vagy csak némi kényelmetlenség árán.

Tanácsos e kérdésben is **beszerezni a lakosság véleményét** (fórumok szervezésével,

³ pl. Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Polgármesterének 16/2020. (XI. 26.) önkormányzati rendelete a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat kerületi építési szabályzatáról

⁴ pl. Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának 17/2009 (III. 30.) önkormányzati rendelete a helyi állattartás szabályairól

⁵ pl. Budapest Főváros XIV. Kerület Képviselő-testületének Zugló városképvédelméről szóló 10/2021. (III. 26.) önkormányzati rendelete szerint közhasználatú területen kutyafuttató kerítésének magassága legfeljebb 1,5 méter lehet. Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 19/2019. (VII. 9.) önkormányzati rendelete 1,6 méterben maximalizálja a futtató kerítésének magasságát.

közvéleménykutatással) és ugyanolyan súllyal figyelembevenni az érintett helyszínen lakók békés, háborítatlan birtokláshoz való jogát a kutyatulajdonosok azon elfogadható igényével szemben, hogy szervezett és ellenőrzött körülmények között tudják kutyájuk mozgásigényét kielégíteni.

A bírói gyakorlat szerint +a települési környezet jellegétől is függ, hogy a szomszéd milyen mértékű zavarást köteles eltűrni. A falusias környezetben kialakult életvitel nyugalmának a hosszan tartó vagy időszakosan és rendszeresen visszatérő súlyos zavarása a szükségtelen zavarás fogalmát kimeríti még akkor is, ha a két szomszédos ingatlan eltérő besorolású. Az engedélyezett tevékenység is alkalmas a zavarás fogalmának kimerítésére, ha az szükségtelen zavarásban nyilvánul meg. Ezért nincs meghatározó súlya annak, hogy a beruházás elkészültét milyen engedélyezési eljárás előzte meg”⁶.

Amennyiben a lakosokat zavarja a futtató létesítése, birtokvédelmi eljárást indíthatnak. A kérelmezetti pozícióba ekkor az önkormányzat kerül, ugyanis “azon körülmény, hogy a tulajdonos és a használó személye a dolog használata során elválík, nem feledtetheti el azt a tényt, hogy a használó személye által a használat során tanúsított minden tevékenység, mulasztás és gyakorolt jog a tulajdonostól származtatott jog, amelyért a helytállási kötelezettséget a tulajdonostól származtatott jog alapján a bírói gyakorlat a használó személyére is kiterjesztette. Ezzel összefüggésben pedig a tulajdonos - még akkor is, ha nem személyesen gyakorolja tulajdonosi jogosítványait - köteles biztosítani a saját személyes helytállási kötelezettségével a használót minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédait, szükségtelenül zavarná vagy amellyel jogai gyakorlását veszélyeztetné.”⁷”

A bíróság ekkor azt vizsgálja, hogy az önkormányzat birtokháborító magatartása megállapítható-e amiatt, hogy a lakosokat a békés birtoklásban zavaró körülményt idézett elő a kutyafuttató létesítésével, és hogy erősebb-e a kutyatulajdonosok kulturált ebtartáshoz fűződő érdeke annál, hogy a panaszosok a lakókörnyezetében nyugodtan, zavartalanul, kutyaugatás, más hangos zajok és szaghatások nélkül élhessen, továbbá, hogy az önkormányzat megtett-e minden tőle elvárhatót annak

⁶ LB.Pfv.I.20.952/2007/3

⁷ LB.Pfv.I.20.952/2007/3

érdekében, hogy a kutyák elhelyezése a kulturált és ellenőrzött környezetet biztosító kutyafuttató létesítésével azon a területen valósuljon meg, ahol nem jelent a közvetlen környezetében lakók számára folyamatos, zavaró környezeti hatást.

A Kúria a Pfv.I.20.787/2015/5.számú ítéletében arra mutatott rá, hogy “a nagyvárosi állattartásra vonatkozó közösségi igények kielégítése, a lehetőség szerint az az egész közösséget legkisebb mértékben zavaró kijelölt területekre való korlátozása, a nagyvárosi állattartás kulturált feltételeinek megteremtése olyan közérdek, amely miatt a kutyafuttató létesítése nem tekinthető szükségtelen zavarásnak.”

A békés együttélés megtartása mellett **fontos a biztonság** figyelembevétele. A budavári Tóth Árpád sétányon és az Anjou bástyánál kialakított futtatónál pl. rendkívül sok kutya átugorja az alacsony várfalon és zuhan le a többméteres mélységbe⁸.

Ha mindez megvan, jöhetnek a részletkérdések! Legyen-e a kerítés, ajánlott árnyékos terület kialakítása, vízvételi lehetőség, padok, stb.

Rendkívül fontos a kutyatartókban tudatosítani, hogy az állatvédelmi jogszabályok megtartásáért a kutyafuttató területén is felelnek, sőt, az önkormányzat e tekintetben helyi rendeletben további szabályok betartására kötelezhet, pl. Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 23/2015. (IX.21.) önkormányzati rendelete tilalmazza, hogy az ebtartó a felügyelete alatt álló ebet a kijelölt kutyafuttató területén úgy engedje szabadon, hogy az a kutyafuttató határait elhagyhatja, illetve a szomszédos közterületre átharaphasson. A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól valamint ezek megsértésének és elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (V. 31.) önkormányzati rendelete szerint “a kutyafuttató - a (Városfejlesztési és Környezetvédelmi) Bizottság döntése alapján - időbeli korlát nélkül, vagy sötétedéstől virradatig használhatók”. Más önkormányzat a

⁸ <https://varibalesetek.com/>

helyi állattartási rendeletben állít fel a kutyafuttató igénybevételével kapcsolatos szabályokat⁹.

A szabályozás során a magasabb rendű jogszabályokra tekintettel kell lenni. Jogellenes a szabályozás, ha teljesen azonos a tényállás és a felelősségi alakzat, de jogellenes akkor is, ha nem teljesen azonos, de nem tisztázott, hogy pontosan mi az eltérés alapja és indoka, hiszen sérül a normavilágosság követelménye. Szintén jogellenes a magasabb rendű jogszabályokkal ellentétes szabályozás¹⁰.

Konkrét példával élve az alapvető jogok biztosának az AJB-192/2021. számú ügyben a közterületi pórázhasználat szabályozásával összefüggésben tett jelentése szerint alkotmányossági aggályokat vet fel a közterületi pórázhasználat a helyi rendeletben való szankcionálása. A jelentés szerint öt budapesti kerület és öt megyeszékhely rendelkezik hasonló jogalkotási gyakorlattal, mely szerint a futtatón kívüli pórázhasználat elmulasztását helyi rendeletben szankcionálják.

Célszerű a jogszabályi tájékoztatást hirdetményezni, s a kutyafuttatóban is elhelyezni az időjárési viszonyoktól védett, mégis mindenki számára jól látható módon. Ugyanígy célszerű jól látható egyben védett helyre ún. kutyafuttató etikettet kitenni. Ez a szabályrendszer nem kizárólag a jogszabályokban előírtakat hanem a futtatót igénybevevőktől elvárható követelményeket tartalmazza.

Dr. Kitora Noémi a Ráckevei Járási Hivatal Élelmiszerbiztonsági és Állategészségügyi Osztályának hatósági állatorvosa, a Magyar Birtokvédelmi Szövetség rendszeres előadója az alábbi pontokban foglalta össze a követendő "kutyafuttató etikettet":

- 1. A futtatót mindenki csak saját felelősségére használhatja. A kutya által okozott bármilyen kár okozása a gazdát terheli.***
- 2. A futtató kizárólag egészséges, érvényes oltással rendelkező kutyával vehető igénybe. Az oltási könyvet az állatvédelmi hatóság ill. közterületfelügyelő szűrőpróbaszerűen ellenőrizheti.***

⁹ Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának 17/2009 (III. 30.) önkormányzati rendelete a helyi állattartás szabályairól

¹⁰ 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról

3. *A futtatóba kutyára, emberre agresszív kutyát bevinni TILOS!*
4. *Ha tüzel a kutyád, sétáljatok máshol!*
5. *Takaríts fel magad és a kutyád után és igrázz a kutyafuttató berendezéseire, felszereléseire.*
6. *Ne hagyj betemetetlen gödröket magatok után!*
7. *Mielőtt belépsz a kutyafuttatóba, érdemes megkérdezni, hogy bemehetsz-e és milyen a már bentlévő többi eb természete.
(tipp: akár egy forgatható táblát is ki lehet rakni. Egyik oldal: barátságos kutyusok beléphetnek. Másik oldal: viselkedés problémás kutya, kérlek várj míg elhagyjuk a futit.)*
8. *A kutyád mögötted, vagy melletted lépjen be a kapun. A pórázt csak akkor csatold le, amennyiben kutyád figyel rád.*
9. *Ne engedd kiskedvenced bombaként berobbanni a többiek közé. Akármilyen lelkes is, ne engedd, hogy lerohanja a többi kutyát Ha úgy érzed túl sok a másik kutya a Te kutyádnak, illedelmesen kérd meg, hogy szóljon rá.*
10. *A kutyádat hívd vissza, ha új kutya érkezik. Amikor már lekerült az új ebről a póráz a tiédet csak akkor engedd oda.*
11. *Labdát vagy más játékot csak akkor vedyél elő, ha a többi gazdi is megengedi, és a kutyád nem védi be agresszíven.*
12. *Más kutyát csak a gazdája engedélyével simogass, etess.*

13. Mindig légy éber! A futtatóban rohángáló, ismerkedő kedvencedre mindig figyelj oda! Ha a többi gazdival beszélgetsz, akkor is mindig figyelj a kutyádra. Szólj rá a kutyádra ha: • dominánsan viselkedik • hágni próbál • ugrál • durván játszik

A kutyafuttató létesítésének előnye, hogy létrejön egy biztos hely, ahol a kutyák szabadon, póráz nélkül, nem jogszabálysértő módon kimozoghatják magukat, a kutyatartók kapcsolatokat építenek egymással, egyszóval az állattartási kultúra szintje - remélhetőleg - emelkedik. **A hátránya,** hogy ezen közösségi terek biztos célpontjai lehetnek mérgezéseknek és a betegségek is könnyebben terjednek a kutyák között az interakciók során.

Nem találtam rá statisztikát, de a közösségi oldalakon napi rendszerességgel olvashatunk olyan kutyatámadásról, amely kutyafuttatóban robbant ki. A kutyatartók sok esetben csak ismerni vélik kutyájuk viselkedését, de viszonylag kevesen járnak kutyaiskolába és még kevesebben értenek az összemaradó kutyák szétválasztásához.

Minden esetben az állattartó felel a kutyája által okozott kárért, sérülésekért, valamint az általa felügyelt kutya biztonságáért, a felelősség tehát nem száll át azáltal, hogy önkormányzat által kialakított futtatóban mozgatja le az ebet.